

ESKİŞEHİR
SANAYİ
ODASI

RAPOR

SANAYİ SEKTÖRÜ
ESKİŞEHİR'E DAİR
BEKLENTİ ANKETİ
2024

ARAŞTIRMA

SANAYİ SEKTÖRÜ “ESKİŞEHİR’E DAİR” BEKLENTİ ANKETİ

Eskişehir Sanayi Odası tarafından hazırlanan bu anket, üyelerimizin ve sanayi sektöründeki tüm çalışanlarımızın Eskişehir’e dair beklenti, ihtiyaç ve taleplerini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ankette sorulan sorular aşağıda sunulmuştur. Tüm sorulara; Evet, Hayır ya da Kısmen şeklinde cevap verilmesi talep edilmiş, en son soru açık uçlu bırakılmıştır.

Soru 1: Eskişehir’de sanayi bölgeleri için ulaşım da sorun olduğunu düşünüyor musunuz? (OSB, EMKO, TEKSAN, TORNACILAR, İMİŞEHİR, ESTİM, BAKSAN ve küçük sanayi siteleri dahil)

Soru 2: Eskişehir’de mevcut çevre yolunun yetersiz olduğunu ve alternatif çevre yollarına ihtiyaç duyulduğunu düşünüyor musunuz?

Soru 3: Eskişehir’de şehir içi trafiğinin önemli bir sorun teşkil ettiğini düşünüyor musunuz?

Soru 4: Eskişehir’de ev ve işyeri kiralarının yüksek seviyelerde olduğunu düşünüyor musunuz?

Soru 5: Eskişehir’de yeni sosyal konut alanlarına ihtiyaç duyulduğunu düşünüyor musunuz?

Soru 6: Eskişehir’de meydana gelebilecek olası bir deprem senaryosu için ulaşım, sağlam konut stoğu, kentsel dönüşüm, toplanma alanları gibi konularda yeterli önlemlerin alındığını düşünüyor musunuz?

Soru 7: Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi’nin girişlerinde yaşanan tıkanıklık nedeniyle alternatif yolların ve çözümlerin oluşturulması gerektiğini düşünüyor musunuz?

Soru 8: Arsa maliyetlerinin daha uygun olduğu Eskişehir kırsalında çevreci ve yeni nesil endüstri bölgelerine ihtiyaç olduğunu düşünüyor musunuz? (Seyitgazi, Bozüyük sınırı, Çukurhisar, Alpu vb. gibi)

Soru 9: Çevreye duyarlı sanayi yatırımlarının, Eskişehir yerelinde kırsal kalkınma sağlayacağını düşünüyor musunuz?

Soru 10: Eskişehir’in bir Teknoloji ve Yaratıcı Sektörler Merkezi olması ve gençlere nitelikli iş imkanları yaratılması amacıyla TeknoVadi (Yeni Nesil Teknoloji ve Bilişim Vadisi) oluşumuna ihtiyacı olduğunu düşünüyor musunuz?

Soru 11: Eskişehir’in bir serbest bölgeye ihtiyacı olduğunu düşünüyor musunuz?

Soru 12: Eskişehir’in Gemlik ve Körfez Limanlarına demiryolu ile bağlanmasının ihracata olumlu yansıtacağını düşünüyor musunuz?

Soru 13: Eskişehir’de üretimde çalışacak personel bulma konusunda bir sorun yaşandığını düşünüyor musunuz?

Soru 14: Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı’nın haftada en az 2 uçuş ile İstanbul Havalimanı’na bağlanması gerektiğini düşünüyor musunuz?

Soru 15: Lütfen Eskişehir’e dair talep ettiğiniz ve/veya problem olarak gördüğünüz konuları aşağıya yazınız.

RAPOR

SANAYİ SEKTÖRÜ “ESKİŞEHİR’E DAİR” BEKLENTİ ANKETİ

Eskişehir Sanayi Odası **1.500’ü aşkın üyesi**, yarattığı **90.000 üzerindeki istihdam**, yaklaşık **8 milyar dolar ciro** ve **4,5 milyar dolar ihracat** ile Eskişehir ekonomisinin en önemli sac ayaklarından biridir. Tüm üyeleri ve çalışanları ile birlikte çok büyük bir aile olan Eskişehir Sanayi Odası, topluma dönük bir Oda olmanın vermiş olduğu sorumlulukla vizyon, misyon ve çalışmalarını belirlemektedir. Üyelerimizin ve sanayi sektöründeki tüm çalışanlarımızın Eskişehir’e dair beklenti, ihtiyaç ve taleplerini tespit etmek başlıca görevlerimiz arasındadır.

Eskişehir Sanayi Odası özellikle son 5 yıldır üye ve çalışanların ihtiyaçlarına ses olmak için onlarca rapor hazırlamıştır. Yeşil dönüşümden dijitalleşmeye, mesleki eğitimden ihracata kadar birçok proje üreten ESO, üyelerinin ve çalışanlarının Eskişehir’de daha mutlu yaşayabilmeleri adına farklı taleplerinin olduğunu da bilincindedir. Yüzünü topluma dönen, yetki ve sorumlulukları dahilinde elini taşın altına sokabilen bir Oda olarak ulaşım, trafik, uygun konut alanları, barınma, kırsal kalkınma ve nitelikli personel gibi farklı alanlarda raporlar hazırlanmış ve ilgili tüm mercilerle paylaşılmıştır.

Bu amaçla oluşturulan **SANAYİ SEKTÖRÜ “ESKİŞEHİR’E DAİR” BEKLENTİ ANKETİ** geniş bir katılımı gerçeleştirmiştir. Eskişehir’de faaliyet gösteren işletmelerden **868** kişinin cevap verdiği anket Eskişehir’de ağırlıklı olarak sanayi sektöründen geçinen insanlarımızın şehre ilişkin sorunlarını, ihtiyaçlarını ve beklentilerini ortaya koymaktadır.

Ankette firma ya da kişilerin ekonomik beklentilerinden ziyade, daha yaşanabilir bir Eskişehir için ne gibi talepleri olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Ulaşımından alternatif çevre yollarına, şehir içi trafikten ev ve işyeri kiralarının yüksekliğine, sosyal konut alanlarından olası deprem senaryosuna, kırsal kalkınmadan yeni nesil bilişim ve endüstri bölgelerine, şehrin demiryolu ve uçak bağlantılarından nitelikli işgücü ihtiyacına kadar geniş bir yelpazede ölçüm yapılmıştır.

Eskişehir Sanayi Odası sahip olduğu ekosistem ile birlikte Eskişehir’de yaşayan her üç kişiden birine dokunmaktadır. Bu anlamda taşınan bu ciddi ve değerli yükün yüksek farkındalığı ile bundan sonraki dönemde de sanayi sektörü ve sanayinin tüm çalışanları için ihtiyaçları ortaya koymaya, çözüm önerileri sunmaya devam edecektir.

SANAYİ SEKTÖRÜ “ESKİŞEHİR’E DAİR” BEKLENTİ ANKETİ SONUÇLAR

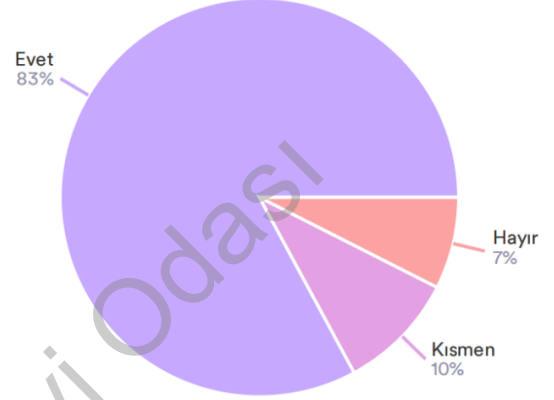
Katılımcı Sayısı: 868

SANAYİ SEKTÖRÜ “ESKİŞEHİR’E DAİR” BEKLENTİ ANKETİ’ne verilen cevaplar doğrultusunda oluşan araştırma sonuçları aşağıda özetlenmiştir.

1) Katılımcıların yüzde 83’ü

Eskişehir’de sanayi bölgeleri için ulaşım da sorun olduğunu düşünmektedir.

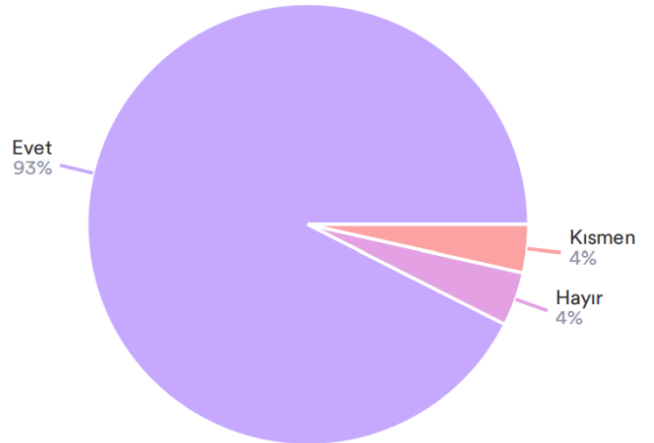
Eskişehir OSB, EMKO, TEKSAN, TORNACILAR, İMİŞEHİR, ESTİM, BAKSAN ve küçük sanayi siteleri dahil olmak üzere bu bölgelerde çalışan 120.000’in üzerindeki insan özellikle işyerlerine gidiş ve dönüşlerde ciddi ulaşım sorunları yaşamaktadır. Söz konusu çalışma alanlarına erişimde etkili bir **toplu taşıma ağı** oluşturulmalıdır. Otobüs, tramvay, metro ve tren hatları gibi çeşitli toplu taşıma araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Hali hazırda fabrikalar ve işletmelerin kendi servis araçlarıyla yapılan taşımalar ciddi **ekonomik ve çevresel** olumsuzluklara neden olmaktadır. Toplu taşıma araçları öncelikli bir tercih olmalı ve bu araçların ağları genişletilmelidir.

2) Katılımcıların yüzde 93’ü

Eskişehir’de mevcut çevre yolunun yetersiz olduğunu ve alternatif çevre yollarına ihtiyaç duyulduğunu düşünmektedir.

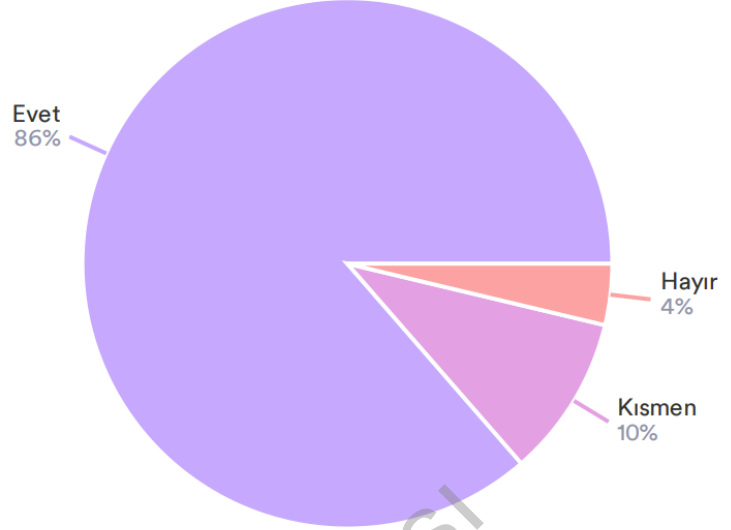
Kentin batıya, sanayinin doğuya doğru planlı şekilde büyütüldüğü Eskişehir’de ulaşım her geçen gün maliyeti, zaman kaybını, konfor problemini, trafik ve çevre kirliliğini arttırmaktadır. Kalıcı çözüm olarak, ilimiz üzerinden geçen transit karayolu trafiğinin şehir trafiğine hiç dahil olmadan, şehrin **Kuzey ve Güney** yönünde yapılacak iki paralel çevre yolu ya da **alternatif çevre yollarının** oluşturulması talep edilmektedir. Bu sayede şehirle ilgisi olmayan trafik mevcut trafiğe katılmadan akacak şekilde yönlendirilebilecektir.

3) Katılımcıların yüzde 86’sı şehir içi trafiğin önemli bir sorun teşkil ettiğini düşünmektedir.

Bu konu elbette birçok faktör ve değişkeni içermekle birlikte temel olarak bazı çözüm önerileri sıralamak mümkündür. Tramvay, metro, otobüs ve tren hatlarının ağını **genişletmek ve**

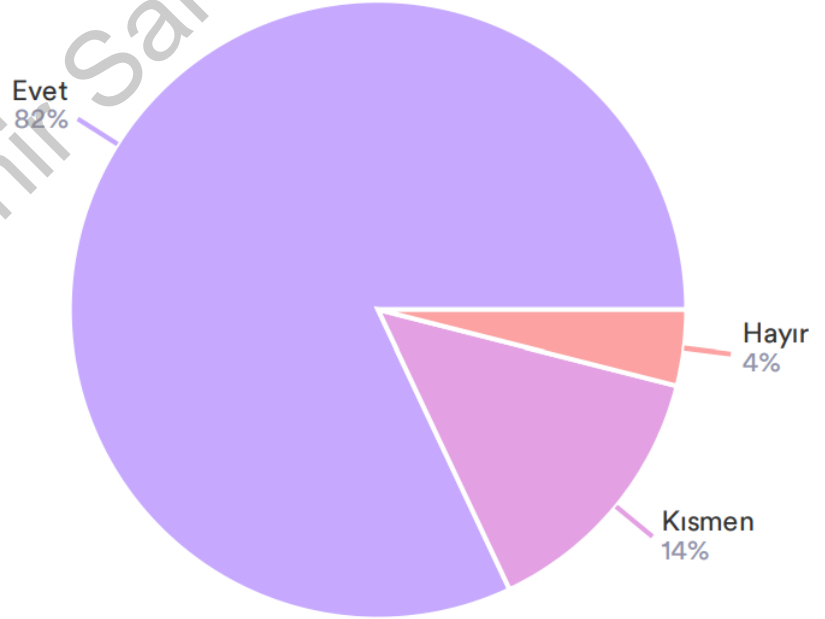
sıklaştırmak başlıca çözüm önerisidir. Bununla birlikte, akıllı trafik ışıkları, trafik yoğunluğunu daha etkili bir şekilde yönetebilen ve trafik verilerini analiz eden sistemlerin oluşturulması, sanayi, ticaret ve konut bölgeleri arasındaki mesafelerin azaltılması, kentsel dönüşüm projeleri ve trafiği azaltıcı düzenlemeler diğer beklentiler arasındadır.

4) Katılımcıların yüzde 82’si Eskişehir’de ev ve işyeri kiralarının yüksek seviyelerde olduğunu düşünmektedir.

Eskişehir son yıllarda ciddi bir konut sorunu yaşamaktadır. Mevcut konut stoğunun **şehir merkezinde** yığılması, talep edilen konut ihtiyacının arz edilen konut sayısından fazla

olması, yabancı nüfus sayısının artışı, öğrencilerin küçük konut talepleri ve hane halkı sayısının düşmesi bu sorunu tetiklemektedir. Sanayi büyüdükçe, şehirde yaşayanlar için daha fazla konut talebi oluşmaktadır. Yeni işgücü, sanayi bölgelerine yakın konutlarda barınma ihtiyacı duymaktadır. Konu sadece üretim sektörünü ilgilendiren bir sorun değil, tüm şehri kapsayan bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyacın karşılanması için **yeni imar ve konut alanlarının açılması**, kentsel dönüşüm projelerinin hızlandırılması ve şehir için alternatif merkezlerin oluşturulması gibi çözüm önerileri sunulmaktadır.

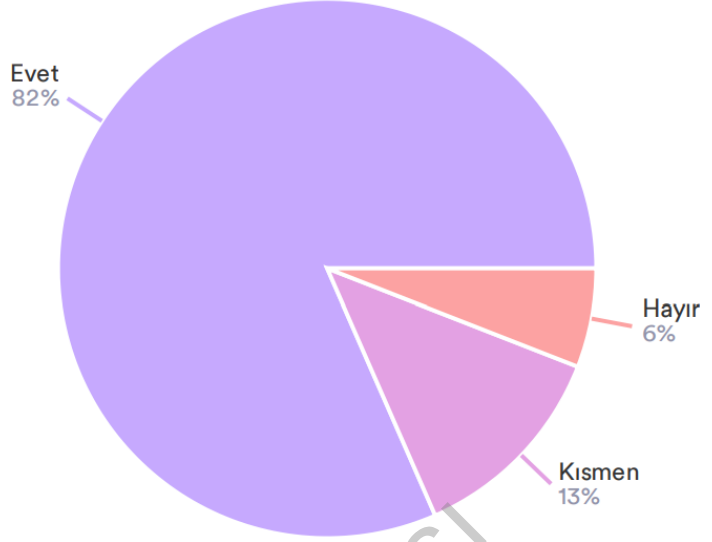

ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI
SANAYİ SEKTÖRÜ “ESKİŞEHİR’E DAİR” BEKLENTİ ANKETİ

5) Katılımcıların yüzde 82’si Eskişehir’de yeni sosyal konut alanlarına ihtiyaç duyulduğunu düşünmektedir.

Eskişehir genel olarak bakıldığında, Bursa Yolu güzergahında gelişme eğilimi göstermektedir. Bu yapıyla kent kuzeybatıdan güneydoğuya doğru

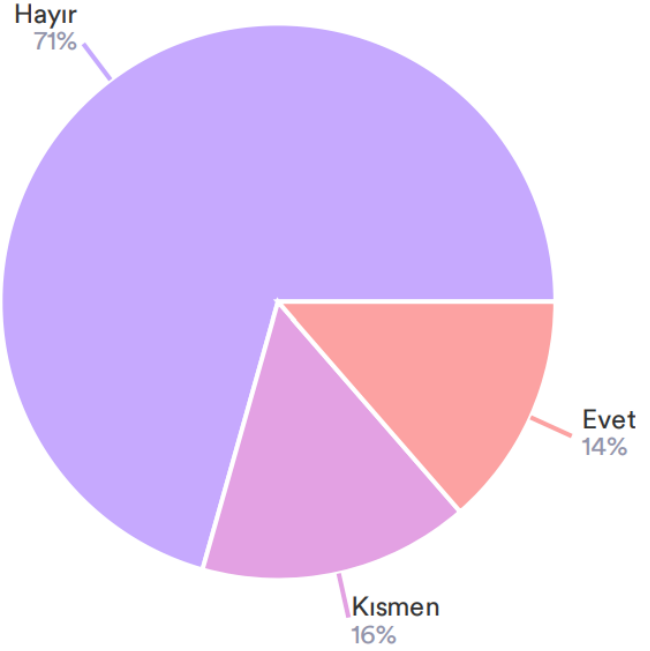
uzanan lineer bir kent görünümü oluşturmuştur. Alternatif merkez kademelenmeleri oluşturulmadığından, Eskişehir kent merkezi gitgide daha fazla mekânsal kaliteden uzaklaşmaktadır. Tek merkezli doğrusal bir kent gelişimi de ulaşım maliyetlerinin yanı sıra, teknik altyapı ve trafik sorunlarını da beraber getirmektedir. Eskişehir’de sanayi bölgeleri başta olmak üzere, insanların önemli bir kısmının çalışmakta olduğu alanlarda şehirleşmenin geliştirilmesi ve bu bölgelerde **alternatif merkezlerin oluşturulması** beklenmektedir.

6) Katılımcıların yüzde 71’i Eskişehir’de meydana gelebilecek olası bir deprem senaryosu için ulaşım, sağlam konut stoğu, kentsel dönüşüm, toplanma alanları vb. gibi konularda yeterli önlemlerin alınmadığını düşünmektedir.

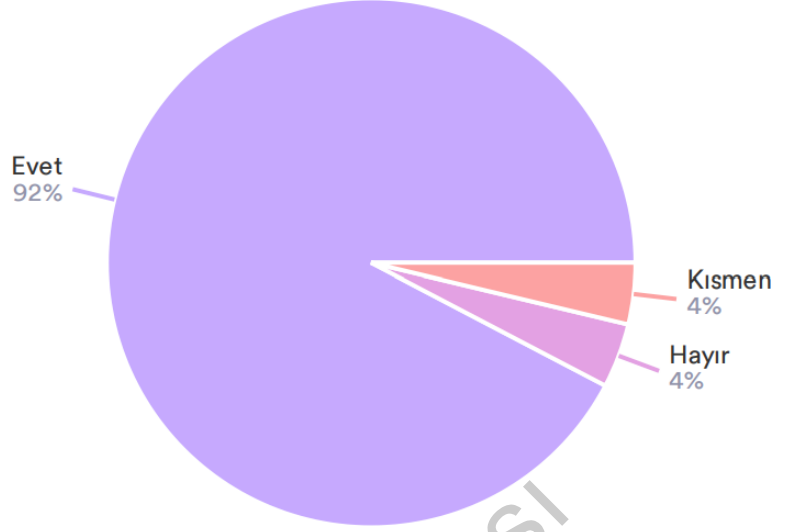
Eskişehir son 20 yıllık süreçte kentsel dönüşüm, yerinde dönüşüm, uydu kentler ve şehrin deprem riskine rağmen afet riskli alanların dönüşümü konularında **düşük bir ivme**

sergilemiş, bürokratik ve siyasi gerekçelerden kaynaklı olarak sağlıklı bir dönüşüm politikası izleyememiştir. Resmi olarak yayımlanan Nazım İmar Planı’na göre Eskişehir’de kentsel konut alanlarının yaklaşık **2/3’ü riskli bölgelerde** yer almaktadır. Eskişehir için acil olarak deprem risk analizi yapılmalı ve mevcut önlemler gözden geçirilerek iyileştirme çalışmalarına hız verilmelidir.

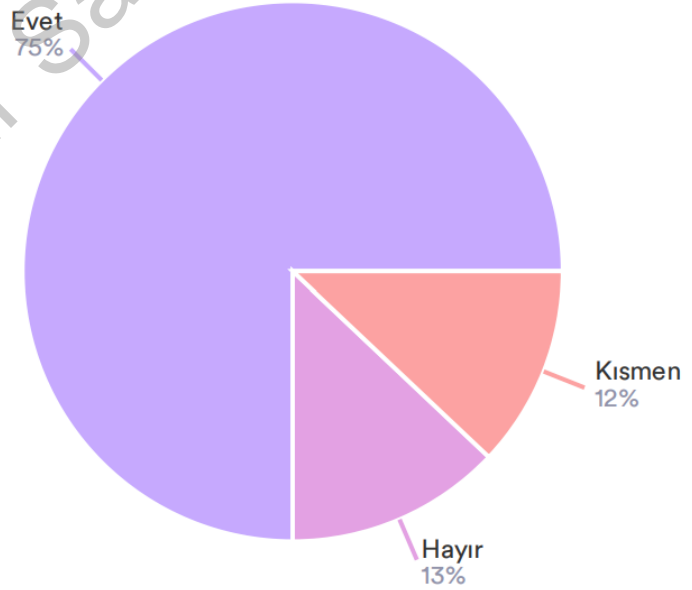
ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI
SANAYİ SEKTÖRÜ “ESKİŞEHİR’E DAİR” BEKLENTİ ANKETİ

- 7) Katılımcıların yüzde 92’si Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi’nin girişlerinde yaşanan tıkanıklık nedeniyle alternatif yolların ve çözümlerin oluşturulması gerektiğini düşünmektedir.

Sanayi bölgelerinde çalışan insanların özellikle işe gidiş ve dönüş saatlerinden çok ciddi bir sıkışıklık yaşanmakta, bu sıkışıklık neredeyse her gün trafik kazalarına sebep olmaktadır. Eskişehir Organize Sanayi bölgesi ana girişinin karayolları ile işbirliği yapılarak **yonca haline** getirilmesi, Eskişehir OSB’ye **alternatif giriş ve çıkışların** oluşturulması, trafik sıkışıklıkları ve trafik kazalarının bu yolla önlenmesi beklenmektedir.

- 8) Katılımcıların yüzde 75’i arsa maliyetlerinin daha uygun olduğu Eskişehir kırsalında çevreci ve yeni nesil endüstri bölgelerine ihtiyaç olduğunu düşünmektedir.

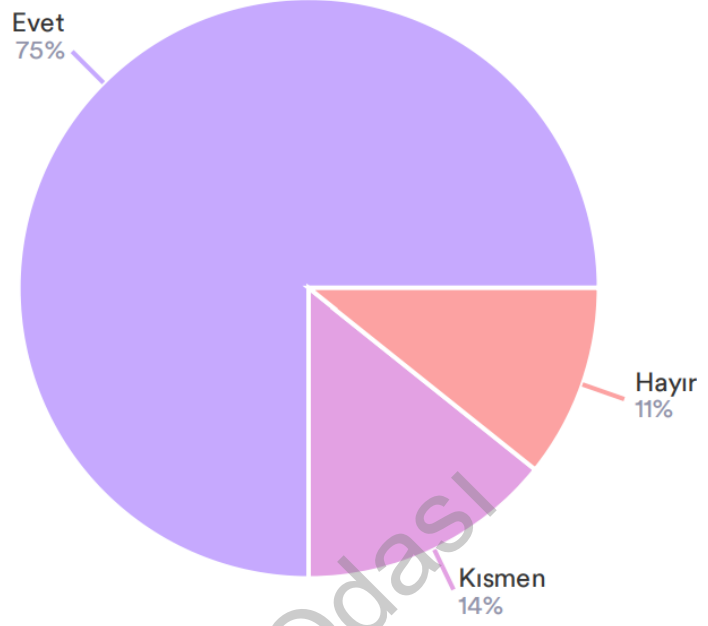
Kentleşmenin tamamen şehir merkezinde olduğu Eskişehir’de bu durum birçok problemi beraberinde getirmektedir. Şehir merkezindeki yoğunlaşmanın azaltılması için geliştirilmesi gereken çözümlerden biri de ilçelerde yeni çalışma alanlarının yaratılmasıdır. Bunun için özellik Sivrihisar, Alpu, Seyitgazi, Çukurhisar, Beylikova, İnönü gibi ilçelerde **raylı sistemler ve madencilik** başta olmak üzere **yeni nesil ihtisas organize sanayi bölgelerinin** oluşturulması ve bu yolla hem ilçelerdeki kırsal kalkınmanın desteklenmesi hem de şehir merkezindeki sıkışıklığın giderilmesi beklenmektedir.

- 9) Katılımcıların yüzde 75’i çevreye duyarlı sanayi yatırımlarının Eskişehir yerelinde kırsal kalkınma sağlayacağını düşünmektedir.

Doğal yenilenebilir enerji kaynakları ve nadir toprak elementleri açısından

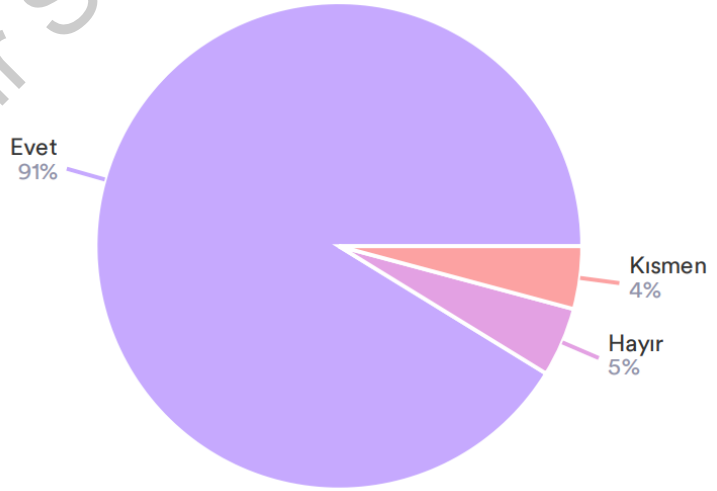
çok zengin olan Eskişehir’de yapılacak çevre dostu sanayi yatırımları, hem kırsal

alanlarda iş olanaklarını artıracak hem de yerel ekonominin büyümesine katkıda bulunabilecektir. Kırsal alanlarda çevre dostu sanayi yatırımları, sürdürülebilir turizm olanaklarına da katkı sağlayacaktır. Doğal güzellikleri koruyarak ve yerel kültürü destekleyerek, kırsal turizm teşvik edebilir.

- 10) Katılımcıların yüzde 91’i Eskişehir’in bir Teknoloji ve Yaratıcı Sektörler Merkezi olması ve gençlere nitelikli iş imkanları yaratılması amacıyla TeknoVadi (Yeni Nesil Teknoloji ve Bilişim Vadisi) oluşumuna ihtiyacı olduğunu düşünmektedir.

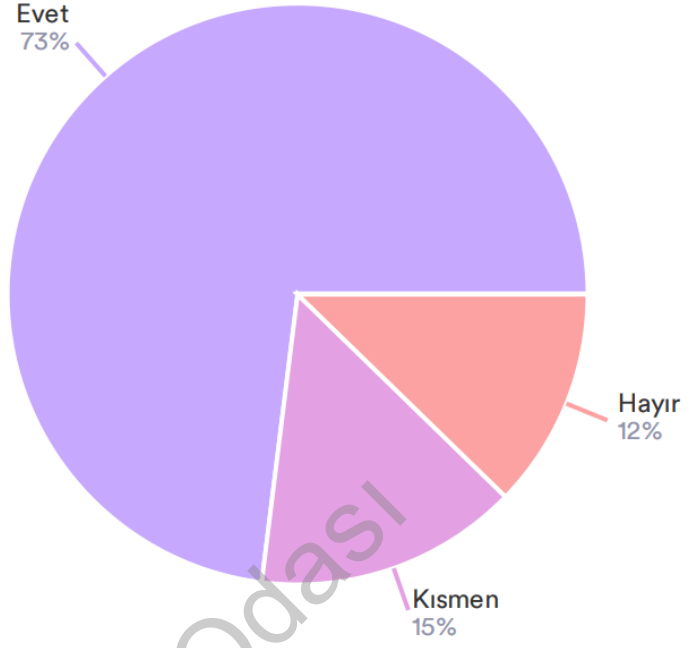
Bu tip teknoloji ve bilişim odaklı merkezler **yenilikçi bir çalışma** ortamı sunmaktadır. Bu ortam, genç profesyonellerin yeni fikirler üretmelerine, projeler geliştirmelerine ve kendi işlerini kurmalarına olanak tanıyacaktır. Söz konusu alanlarda ciddi bir potansiyele sahip olan Eskişehir’de oluşturulacak bir Teknoloji ve Yaratıcı Sektörler Merkezi, gençlere çeşitli kariyer olanakları, yazılım geliştirme, yapay zeka, siber güvenlik, veri bilimi gibi alanlarda **nitelikli iş pozisyonları** açacaktır.

11) Katılımcıların yüzde 73’ü Eskişehir’in bir serbest bölgeye ihtiyacı olduğunu düşünmektedir.

Ülkemizin ve hatta dünyanın en yaşanabilir kentleri arasında yer alan Eskişehir, bir serbest bölge kurulması adına en doğru adreslerden biridir. Düşük vergi oranları, yasal düzenlemeler ve ticaret kolaylıkları gibi avantajlar sunan Serbest Bölgeler, şehre **dış kaynak girişini** de artıracak bir unsurdur.

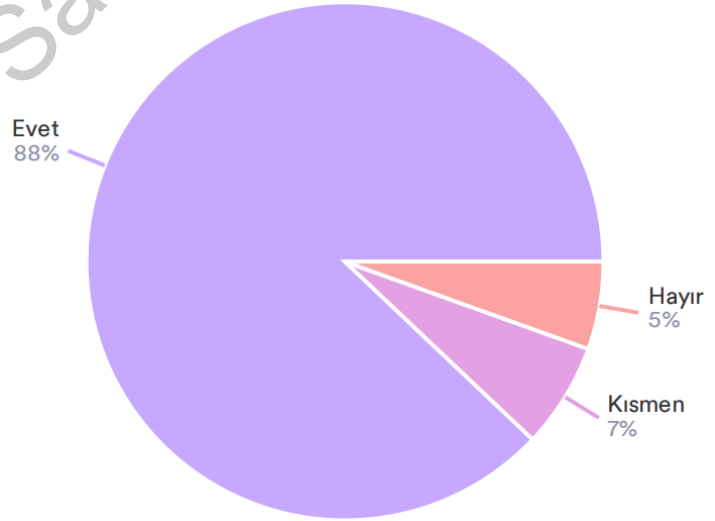
Eskişehir’de kurulacak bir serbest bölge yerel işgücüne **yeni istihdam olanakları** da yaratacaktır. Serbest bölgelerin faaliyete geçmesiyle birlikte, yabancı yatırımların çekilmesi, ekonomik büyüme, gelir artışı ve şehrin genel refah seviyesinin yükselmesi beklenmektedir.

12) Katılımcıların yüzde 88’i Eskişehir’in Gemlik ve Körfez Limanlarına demiryolu ile bağlanmasının ihracata olumlu yansıtacağını düşünmektedir.

Eskişehir’de artık yılan hikayesine dönen lojistik ve ulaşım imkânlarının yetersizliğine ilişkin sorunlar,

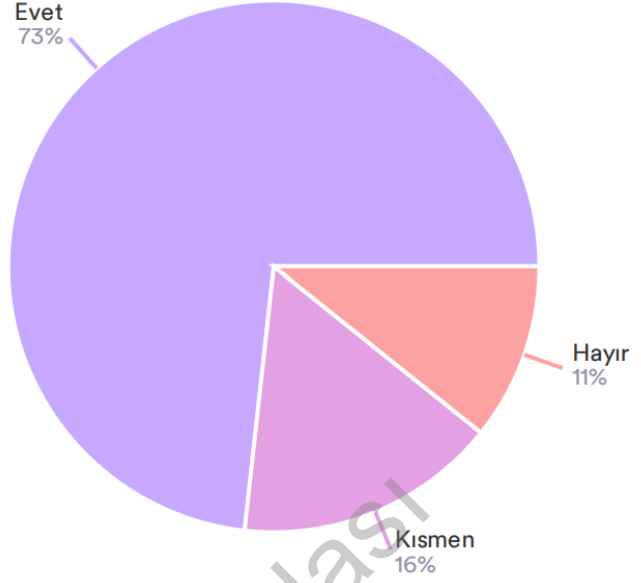
özellikle üretim temelli sektörleri olumsuz etkilemektedir. Lojistik, toplam üretim maliyeti içerisinde önemli bir paya sahiptir. Mevcut durumda ürünlerin nakli çoğunlukla karayolu aracılığıyla yapılmaktadır. Hasanbey Lojistik Merkezinin etkin kullanılması için bir dizi önlem mutlaka alınmalıdır. Bu noktada Eskişehir’in limanlara bağlanmasını sağlayacak **Gemlik ve Körfez Limanları** demiryolu hatlarının tamamlanması beklenmektedir. Aynı şekilde Hasanbey Lojistik Merkez ile **Eskişehir OSB arasında demiryolu hattının** kurulması da beklentiler arasında yer almaktadır. Sanayi ürünlerinin ihraç limanlarına daha hızlı ve ucuz maliyetle ulaşması Eskişehir sanayisine önemli bir rekabet avantajı sağlayacaktır.

ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI
SANAYİ SEKTÖRÜ “ESKİŞEHİR’E DAİR” BEKLENTİ ANKETİ

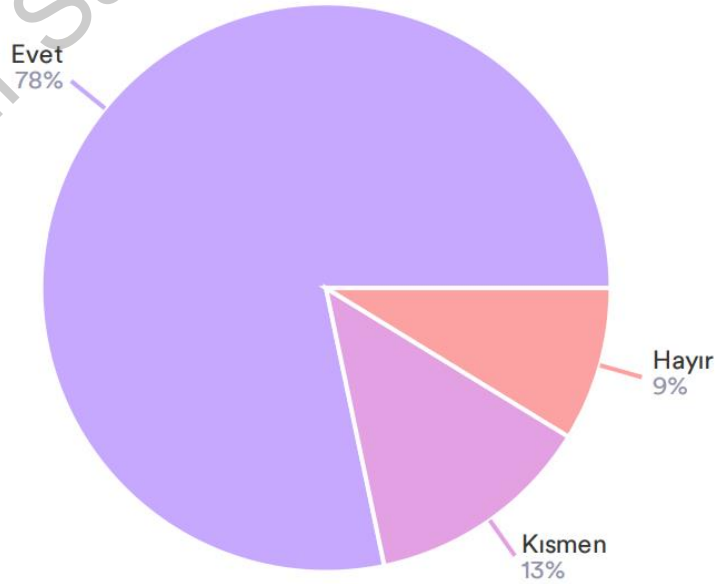
13) Katılımcıların yüzde 73’ü Eskişehir’de üretimde çalışacak personel bulma konusunda sorun yaşandığını düşünmektedir.

Üretici firmaların nitelikli eleman temini konusundaki ihtiyaçları devam etmektedir. Bu alanda **mesleki eğitim** kalitesinin artırılması amacıyla yürütülen bazı çalışmalar sürecin iyileştirilmesi adına katkı sağlamaktadır. Eskişehir Sanayi Odası tarafından hayata geçirilen **ESO Akademi** de bu çalışmalarından biridir. Ancak nitelikli personel sorununun çözülmesi için daha **yapısal düzenlemelere** ihtiyaç duyulmaktadır. Meslek lisesi mezunlarına kısa dönem askerlik, yüksek asgari ücret, SGK ve vergi indirimleri gibi uygulamalarla teşvik edici bir sistem kurulmalıdır. İŞKUR projeleri ve mesleki eğitim merkezi desteği tekrar çalıştırılmalıdır.

14) Katılımcıların yüzde 78’i Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı’nın haftada en az 2 uçuş ile İstanbul Havalimanı’na bağlanması gerektiğini düşünmektedir.

Hasan Polatkan Havalimanı Eskişehir Teknik Üniversitesi içerisinde yer alan ve öz kaynaklar ile inşa edilmiş bir havalimanıdır. Çevre illerle bağlantısı son derece kolay olan Hasan Polatkan Havalimanı **erişim açısından uygun bir lokasyonda** yer almaktadır. Mevcut koşullar altında bile yaklaşık 100.000 yolcunun uçuş yaptığı Hasan Polatkan Havalimanı’nın desteklenmesi ve potansiyelinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Alternatif olarak **düşük kapasiteli uçaklar** ile sık seferli uçuşlar üzerinde çalışılması ve **kargo taşımacılığı** ile işlevselliğinin artırılması önerilmektedir.

ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI
SANAYİ SEKTÖRÜ “ESKİŞEHİR’E DAİR” BEKLENTİ ANKETİ

15) Ankete katılanların Eskişehir’e dair talep ettiği ve/veya problem olarak gördüğü diğer başlıca konular aşağıda sıralanmıőtır.

- URAYSİM Projesinin hayata geçirilmesi.
- İlçelere giden karayollarının düzeltilmesi ve ulaşımın kolaylaştırılması.
- Havalimanı ile birlikte otobüs ve tren garlarının da modern hale getirilmesi.
- Sadece İstanbul değil, Antalya ve İzmir gibi őehirlere de uçak seferi baőlatılması.
- şehrin sahip olduğu termal zenginliklerin sağlık turizmi başta olmak üzere farklı alanlarda değerlendirilmesi.
- Frig Vadisi gibi tarihi değere sahip olan mirasların daha iyi tanıtılması.
- şehrin içinde kalan sanayi sitelerinin taőınması ve bu alanların sosyal yaőam merkezleri haline dönüőtürülmesi.
- Teknoloji üreten firmalara kira başta olmak üzere çeőitlik teővikler sunulması.
- Yan yol, hızlanma őeridi ve kavőak düzenlemeleri ile donatılmıő kaliteli yollar inşa edilmesi.
- şehir içindeki park yeri probleminin çözümlenmesi.
- Alt yapı sorunlarının çözümlenmesi, su baskınlarının önlenmesi.
- Atıkların geri dönüőümüyle ilgili çalışma yapılması.
- Yağmur sularının ve atık suların tekrar kullanımıyla ilgili projeler yapılması.
- İklim ve su sıkıntıları için ađačlandırma seferberliğinin kentimiz için baőlatılması.
- Kırsaldaki tarım faaliyetlerinin canlandırılması ve akıllı tarım uygulamalarının teşvik edilmesi.
- őehirdeki üniversitelerin kentle ve sanayi ile daha entegre çalıőmalarının sağlanması.

ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI

RAPOR

**SANAYİ SEKTÖRÜ ESKİŞEHİR'E DAİR
BEKLENTİ ANKETİ 2024**